

Bijlage 6 Haarlemmermeer

1. In deze bijlage licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvraag ten aanzien van onderstation Haarlemmermeer 150 kV beoordeelt. Ten eerste beoordeelt de ACM of de aanvraag tot ontheffing voldoet aan de eisen van artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna: het Besluit). Wanneer aan deze eisen is voldaan beoordeelt de ACM of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit en of een ontheffing noodzakelijk is.
2. Liander heeft in 2017 een aanvraag ingediend tot ontheffing in de zin van artikel 37a van de E-wet. Liander verzocht toen voor een deel van haar onderstation (hierna: OS) in Haarlemmermeer te worden ontheven van de enkelvoudige storingsreserve en deels van de voorgeschreven congestieprocedure en van de compensatievergoeding zoals voorgeschreven in de Netcode elektriciteit (hierna: Netcode).
3. De ACM heeft in het besluit ontheffing verleend van de enkelvoudige storingsreserve ten aanzien van onderstation Haarlemmermeer, uitsluitend voor de transformatiestap van de 150/20 kV-transformatoren en toebehoren.¹ Als voorwaarde hiervoor houdt aanvrager gedurende de termijn van de ontheffing een reserve 150/20 kV-transformator beschikbaar in de nabijheid van het onderstation, uitsluitend ten behoeve van de inzet bij het OS Haarlemmermeer in geval van storing in de Transformatie. De ACM heeft ook een ontheffing verleend van (toentertijd) artikel 5.1.2.2 van de Netcode, de tijdstippen en periodes genoemd in artikel 5.1.2.3 van de Netcode, de eerste zin van artikel 5.1.2.6 van de Netcode en de laatste zin van artikel 5.1.2.7 van de Netcode. De ontheffing eindigt uiterlijk op 30 juni 2022.
4. Liander heeft de ACM bericht dat de werkzaamheden rondom het onderstation vertraging hebben opgelopen en verzoekt om een verlenging van de ontheffing onder handhaving van (gelijklopende) voorwaarden, en subsidiair het geven van een (nieuwe) ontheffing van het netontwerp, met verwijzing naar de voorwaarden van de ontheffing uit 2017.

1 Eisen aan de aanvraag

5. De ACM beoordeelt eerst of deze aanvraag voldoet aan de vereisten die in artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit aan de aanvraag worden gesteld.
 - a. Een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;

Liander doet een aanvraag om ontheffing voor het netonderdeel 150/20 kV-transformator(en) van het 150 kV-station Haarlemmermeer. Liander vraagt om ontheffing omdat het netonderdeel niet voldoet aan de vrijstelling in artikel 4a.3, onder a1, van het Besluit (transformator 100MW/10 minuten).

- b. De redenen voor afwijking van de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van het Besluit;

Liander licht het volgende toe: in de regio Haarlemmermeer voorziet Liander afnemers van een aansluiting en transportdiensten vanuit het OS Haarlemmermeer op het 20 kV-netvlak. Al deze afnemers beschikken over een (of meer) aansluitingen met een capaciteit van 20 MVA of groter (AC6-variant). De twee 150/20 kV-transformatoren op dit onderstation hebben beiden een capaciteit van (in het technische maximum) [Vertrouwelijk] MVA. Het elektriciteitsnet op OS Haarlemmermeer *“is zodanig ontworpen en in werking dat”* – onder normale omstandigheden – *“het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet”* er is derhalve sprake van de aanwezigheid van een

¹ Besluit van 6 november 2017, in zaak 16.1223.53.

'storingsreserve' (hierna: de 'storingsreserve'). Zonder de inzet van de storingsreserve was Liander in staat niet meer dan de eerste [Vertrouwelijk] afnemers – met een cumulatieve capaciteitsvraag van [Vertrouwelijk] MVA – die zich tot Liander hebben gewend een verzoek tot een aansluiting en de transportdienst aan te bieden.

Nadat Liander met de [Vertrouwelijk] voornoemde afnemers overeenkomsten was aangegaan werd Liander kort na elkaar benaderd door [Vertrouwelijk] (extra) afnemers die zich allen aanmeldten met een capaciteitsvraag groter dan 10 MVA per aanvraag en cumulatief tot een capaciteit van – aanvankelijk meer dan – [Vertrouwelijk] MVA. Liander was niet in staat in deze zeer snelle groei van de vraag naar passende aansluitingen en recht op transport in de regio Haarlemmermeer te voorzien. Desalniettemin heeft Liander in nauwe samenwerking met deze [Vertrouwelijk] afnemers met het oog op haar samenhangende wettelijke taken en plichten, gezocht naar mogelijkheden *toch* aansluitingen en transportrechten aan te kunnen bieden binnen de mogelijkheden die de Elektriciteitswet biedt. Liander heeft gezocht naar een tijdelijke tussenoplossing voor de periode totdat het elektriciteitsnet in de regio kon worden uitgebreid; boven alles zouden de betreffende potentiële afnemers zich moeten vinden in die oplossing en de beperkingen, die dat zou mee brengen. Liander voorzag dat het aanbieden van deze diensten aan betreffende afnemers alleen mogelijk was, wanneer Liander daartoe in staat zou worden gesteld op grond van een door de ACM te verlenen ontheffing gebruik te mogen maken van de aanwezige storingsreserve bij de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan deze afnemers. Met de ontheffing zou de 'reserv capaciteit' (lees: de storingsreserve) voor deze potentiële afnemers kunnen worden ingezet. En wel zodanig dat de [vertrouwelijk] reeds bekende afnemers op dit 20 kV-netvlak daarvan geen hinder of nadeel zouden ondervinden. Deze ontheffing is verleend in 2017 (zie voetnoot 1). De verwachting was dat het nieuwe onderstation zou zijn gerealiseerd in 2022.

Er ontstond echter commotie over de twee voorkeurslocaties voor de vestiging van het nieuwe onderstation. Liander en TenneT kregen daarop een derde locatie in beeld. Ook deze locatie viel echter af. Daarna heeft de zoektocht geleid naar een locatie op de Incheonweg te Rozenburg. De gemeenteraad van Haarlemmermeer heeft op 3 maart 2022 het Bestemmingsplan vastgesteld (Raadsbesluit 2021. 0003236 Gemeenteraad Haarlemmermeer). Liander heeft bij de aanvraag verklaringen overgelegd van [Vertrouwelijk] waaruit blijkt dat deze partijen geen bezwaar hebben tegen het verlenen van de ontheffing aan Liander onder de omstandigheden, zoals in deze verklaring zijn weergegeven.²

Op 1 januari 2021 is aan artikel 16, vierde lid, van de E-wet een bepaling toegevoegd waarbij onder meer de mogelijkheid voor ontheffingen van de enkelvoudige storingsreserve is opgenomen. Dit is uitgewerkt in het Besluit. Vervolgens hebben de gezamenlijke netbeheerders een voorstel tot wijziging van de Netcode ingediend, waarbij de bepalingen over de enkelvoudige storingsreserve uit de Netcode zullen komen te vervallen. Daarom zal de ACM de ontheffing beoordelen op grond van de nieuwe regelgeving in het Besluit.

- c. De maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel 150/20 kV-transformator(en) waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;

² Bijlagen Deel II als bijlage bij de brief van 25 maart 2022 van Liander, kenmerk ACM/IN/686271, Bijlagen 4 en 5, inhoudende de documenten met het raadsbesluit van de gemeente Haarlemmermeer van 3 maart 2022 en de publicatie van het bestemmingsplan ter inzage en reactie van 18 maart 2022.

Deze omstandigheden zijn onder meer een voortzetting van de ATO voor een aansluiting met een aansluitpunt op onderstation Haarlemmermeer (20kV), zoals deze is overeengekomen onder de ontheffing d.d. 6 november 2017 op grond van artikel 8,5, jo artikel 8.2, tweede lid Netcode Elektriciteit en de vaststelling dat het recht op compensatie (Netcode elektriciteit) in geval van een langdurige onderbreking van de transportdienst ten gevolge van een storing in het net per aansluiting niet eerder ontstaat, dan na het verstrijken van een periode van twee dagen (2 x 24 uur).

De voorgestelde maximale omvang van uitval van het transport van elektriciteit heeft Liander gesteld op [Vertrouwelijk] MW hetgeen overkomt met de opgestelde capaciteit van een 150/20 kV-transformator van [Vertrouwelijk] MVA. Er wordt een ontheffing gevraagd van 48 uur³, namelijk de tijdsduur voor vervanging van een defecte 150/20 kV-transformator. Liander stelt dat de meeste storingen binnen een paar uur opgelost zullen worden. Alleen in de situatie dat een gehele vervanging van de defecte 150/20 kV - transformator nodig zal zijn is een periode van 48 uur nodig.

- d. Een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;

De kans op een onderbreking is zeer klein, aldus Liander. Die inschatting is gebaseerd op:

1. ervaringen die Liander en haar rechtsvoorganger Continuon Netbeheer N.V., alsmede het geïntegreerde energiebedrijf voorafgaande aan de invoering van de E-wet heeft opgedaan met het beheer van haar net, in het bijzonder het beheer van haar 150/20 kV- en 150/10 kV-transformatoren;

2. de specificaties en de ervaring die de leverancier van deze transformatoren heeft;

3. het feit dat de onderhavige 150/20 kV-transformatoren voorafgaande aan het in gebruik nemen van de beide transformatoren 'zonder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve', waar dat noodzakelijk werd geacht vervroegd een volledige onderhoudsbeurt hebben ontvangen;

4. De bedrijfsuren en de gemeten belasting van deze transformatoren.

- e. Een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220) (hierna: SO Verordening);

Liander heeft aangegeven dat de voorschriften in de Verordening 2017/1485 geen belemmering opleveren voor het verlenen van de ontheffing.

- f. Een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;

De ontheffing van het criterium wordt gevraagd tot en met 30 juni 2026. Liander verwacht dat het mogelijk is het onderstation Rozenburg-Zuid in bedrijf te nemen tegen het einde van 2025 en dat het herstel van de storingsreserve moet kunnen zijn afgerond op 30 juni 2026.

- g. Een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

Liander meent dat de risico's voor zover die binnen de invloedssfeer van Liander (en TenneT) liggen weggenomen zijn "ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen". Liander kan dit aangeven op grond van de stand van zaken ten aanzien van de locatie aan de Incheonweg te Rozenburg, op het moment van het indienen van deze aanvraag:

i. de gesloten verkoopovereenkomst voor de grond;

ii. de agendering van het voorstel van B&W van Haarlemmermeer bij de gemeenteraad Haarlemmermeer tot vaststellen van het bestemmingsplan 'Rozenburg Incheonweg transformatorstation en kabels';

iii. het gereed zijn van het bestek en de bouwtekeningen voor de aanvraag van de vergunningen en de aanbesteding voor de werkzaamheden tot realiseren van het onderstation Rozenburg-Zuid op zo kort mogelijke termijn;

³ Pagina 56 van de bijlage I van de brief van Liander van 25 maart 2022, kenmerk ACM/IN/686271.

iv. de voorbereiding van het overzetten van de [Vertrouwelijk] aansluitingen voor de belanghebbende afnemers op OS Haarlemmermeer is gestart en geen ruimtelijke belemmeringen zal ondervinden.

Liander en TenneT doen alles dat binnen hun vermogen ligt en tot hun bevoegdheden hoort om “de maatregelen” te nemen; “om deze risico’s te beperken”. De inzet van Liander is erop gericht met transparante informatie voorziening en samenwerking de laatste noodzakelijke besluiten door organen waarvan zij afhankelijk zijn (de gemeente Haarlemmermeer in het bijzonder) te bespoedigen en voor Liander en TenneT positief te laten uitvallen. Daarna zullen Liander en TenneT alle benodigde aandacht geven aan het realiseren van onderstation Rozenburg Zuid. En vervolgens het herstel van de enkelvoudige storingsreserve op onderstation Haarlemmermeer.

6. De ACM stelt op grond hiervan vast dat de aanvraag voldoet aan de eisen van artikel 4b.1 van het Besluit omdat is overgelegd wat is vereist.

2 Beoordeling

7. De volgende stap is om na te gaan of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit. Het betreft de onderstaande drie vereisten:
 - a. Conformiteit met de SO Verordening
8. Liander heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie geen problemen ontstaan voor de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.
9. Omdat het een uitval van een 150/20 kV-transformator betreft die bedoeld is als elektriciteitsvoorziening van enkele afnemers concludeert de ACM dat deze uitval niet gaat leiden tot een cascade effect in netten van Liander dan wel de netten van TenneT.
 - b. Maximale duur van de ontheffing
10. De ontheffing mag worden verleend voor ten hoogste de duur van vijf jaar omdat het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft. De ontheffing wordt gevraagd tot 30 juni 2026 en bedraagt dus minder dan vijf jaar.
 - c. Noodzaak van de ontheffing
11. De ACM constateert dat de eerder verleende ontheffing⁴ verleend moet worden binnen de kaders van de nieuwe wetgeving. Gezien de door Liander gegeven argumentatie, waarbij een nieuw onderstation moet worden gebouwd,⁵ ziet de ACM de noodzaak van de ontheffing.

3 Conclusie

12. De ACM verleent ontheffing als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de E-wet voor het netonderdeel 150/20 kV-transformatoren van het 150 kV-station Haarlemmermeer tot en met 30 juni 2026 voor een uitvalsituatie van maximaal [Vertrouwelijk] MW gedurende de duur van 48 uur. Hierna dient het netonderdeel te voldoen aan artikel 4a.3, eerste lid, onder a1, van het Besluit.

⁴ Besluit van 6 november 2017, in zaak 16.1223.53.

⁵ Bijlage I bij de brief van Liander van 25 maart 2022, kenmerk ACM/IN/686271.